

КНИГА РУТИ.

¹ За тих часів, як правували судді, раз якось був в краю голод. І один чоловік з Юдейського Вефлеєма пішов зо своєю жінкою та з двома синами своїми жити в край Моабіїв.

² Чоловік той на ймення Єлимелех, жінка його на ймення Ноєма, а два сини його на ймення Махлон та Хілеон; були вони з Ефрату, з Юдейського Вефлеєма. І прибули вони в край Моабіїв та й зістались там.

³ І помер Єлимелех, чоловік Ноємин, і вона зісталась з двома своїми синами.

⁴ І одружились вони з Моабитянками: одна на ймя Орфа, а другу звали Рут; і жили там трохи не десять років.

⁵ Але згодом обидва сини її, Махлон і Хілеон, померли, і зісталась та жінка після обох своїх синів і після свого чоловіка.

⁶ І вибралась вона з своїми невістками, та й пішла з Моабійського краю назад, бо перечула в краю Моабіїв, що Бог показав свою ласку для свого народа й дав йому хліб.

⁷ От вийшла вона з того місця, де жила, а з нею обидві її невістки; і йшли вони шляхом, вертаючись в Юдейський край.

⁸ І каже Ноєма двом своїм невісткам: Верніться ви та йдіть кожна до хати до своєї матері. Нехай Господь покаже вам ласку, як ви вчинили з помершими й зо мною!

⁹ Дай, Господи, щоб ви знайшли пристановище кожна в господі свого чоловіка! І вона поцілувала їх. Але вони загомоніли голосно та заплакали;

10 І промовили до неї: Ні, ми підемо з тобою до твого народу!

11 А Ноема сказала: Вертайтесь, мої доні; навіщо вам йти зо мною? Хіба ж в моєму лоні ще є сини, щоб стали вам за чоловіків?

12 Вертайтесь, доні мої, ідїть з Богом; бо я вже стара задля того, щоб вийти заміж. Та коли б я й сказала: Я маю надїю, і коли б я навіть цієї ж ночі була з чоловіком і навіть породила синів,

13 То чи ж можна вам ждати, доки б вони вирости? Чи можна ж вам для того не виходити заміж? Ні, мої донечки! Мені бо далеко гірше жити як вам; бо Господня рука проти мене.

14 Вони підняли лемент і знов почали плакати. І Орфа поцілувала на прощанні свою свекруху, а Рут зісталась з нею.

15 І сказала вона: Бачиш, твоя швагрова, жінка брата твого, вернулаь до свого народу і до своїх богів; вертайсь і ти слідом за нею.

16 Але Рут сказала: не силуй мене покинути тебе і вернутись од тебе; куди підеш ти, туди й я піду, і де жити меш ти, там і я жити му; твій народ буде моїм народом, і твій Бог моїм Богом;

17 І де ти помреш, там і я помру, і бажаю, щоб і мене там поховали. Чи так, чи сяк вчинить зо мною Господь, одна смерть розлучить мене з тобою!

18 Як же вона побачила, що тая твердо постановила собі йти з нею, то й перестала вмовляти її.

19 От і йшли вони обидві вкупі, доки не прийшли до Вефлеема. Як прийшли вони у Вефлеєм, усе місто заворушилось через їх, і говорили: Чи не Ноема се?

20 Вона сказала їм: не звіть мене Ноемою*, а звіть Марою†, бо Всемогущий послав на мене велике горе.

* 1:20 Приемна. † 1:20 Гірка.

²¹ Я вийшла звідсіль заможна, а Господь вернув мене сюди з порожніми руками. Навіщо ви звете мене Ноемою, коли Господь напустив на мене допуст, і Всемогущий послав на мене смуток?

²² І вернулась Ноема, і з нею її невістка Рут, Моабитянка, що прийшла з Моабських полів, і прибули вони до Вефлеєма саме перед ячмінними жнивими.

2

¹ В Ноєми був родич з чоловікового роду, на ймення Бооз, чоловік дуже заможний, з Елимелехового роду.

² І сказала Рут, Моабитянка, до Ноєми: Пустити мене на поле збирати колоски слідком за тим, в кого запобіжу ласки. Вона сказала їй: То й іди, моя доню.

³ Вона пішла, і прийшовши збирала на полі колоски позади женців. І трапилось так, що та частка поля належала до Бооза, що був з Елимелехового роду.

⁴ Коли це Бооз приходить з Вефлеєма і промовив до женців: Господь при вас! Вони одказали йому: Благослови й тебе Господь!

⁵ І сказав Бооз до наймита, що доглядав женців: чия це молодиця?

⁶ Наймит, що доглядав коло женців, відповів кажучи: Ся молодиця Моабитянка, що прийшла з Ноемою з Моабського краю;

⁷ І сказала вона: Будь ласкав, дозволи мені визбирувати колоссе позаду женців! Прийшла вона, та й остає тут од самого ранку й досі; в дома і не була.

⁸ І промовив Бооз до Руті: Слухай, небого! Не ходи збирати на инче поле і не переходь звідсіль; будь тутечки з моїми дівчатами.

⁹ Дивись, де вони жнуть на постаті, та й ходи за ними. Я дав приказ хлопцям моїм не чіпати тебе. Як тобі схочеться пити, то йди до посуду та й пий, те, що черпають мої хлопці.

¹⁰ Вона впала ниць і поклонилась до землі, і промовила до його: Чим я запобігла ласку в очах твоїх, що ти приймаєш мене, хоч я й чужоземка?

¹¹ Бооз одповів сказавши їй: Мені розказано про все, що ти зробила задля своєї свекрухи після смерті твого чоловіка, покинувши батька твого і матір твою, і отчину твою та прийшла до народа, котрого ти не знала ні позавчора ні вчора.

¹² Бог прийми це твоє діло! І нехай тобі буде повна нагорода від Господа, Бога Ізрайлевого, до котрого ти прийшла, щоб під його крилами захистити себе!

¹³ Вона сказала: Дозволь мені запобігати ласки в твоїх очах, мій добродію! Ти бо мене звеселив і промовив по серци твоєї рабині, коли я невартна ні однієї зпоміж твоїх служениць.

¹⁴ І сказав їй Бооз, як був час обідати: Ходи сюди і їж хліб, і вмочай свій шматок в оцет. І сіла вона коло женців, і він подав їй праженого хліба; і вона їла, і наїлась до сита, ще й зісталось.

¹⁵ І встала вона, щоб збирати, а Бооз дав приказ своїм наймитам, сказавши: нехай вона збирає колосся і поміж снопами, і не з'обижайте її.

¹⁶ Та й самі колосся із снопів покидайте, нехай вона збирає на харч, і не сваріть на неї.

¹⁷ Так збирала вона на полі до вечора, і змолотила зібране, і вийшла трохи не ефа ячменю.

¹⁸ Забравши це, вона пішла до міста, і свекруха її побачила, що вона назбирала. Надтож вийняла вона і дала їй ще й те, що в неї зісталось, як вона до сита наїлась.

19 І сказала їй свекруха: Де ти збирала сьогодні, і де була на роботі? Будь благословен той, хто прийняв тебе! Рут сказала своїй свекрусі, в кого вона працювала, кажучи: Той чоловік, у котрого я сьогодні працювала, на ймення Бооз.

20 І сказала Ноема своїй невістці: Будь він благословен Господом за те, що не позбавив своєї ласки ні живих, ні померших! І сказала їй Ноема: Цей чоловік не чужий для нас; він з нашої рідні.

21 Рут Моабитянка сказала: Він навіть сказав мені: Зіставайся з моїми слугами, доки в їх не скіньчяться жнива.

22 І сказала Ноема своїй невістці Руті: Це ліпше, моя доню, що ти ходити меш з його наймичками; ніхто не скаже тобі нічого прикрого на другому полі.

23 Так вона була все з Боозовими наймичками, щоб збирати колосся, доки й не минули жнива ячмінні і жнива пшеничні, і пішла до своєї свекрухи.

3

1 І сказала їй Ноема, її свекруха: Доню моя! Чи не пошукати б тобі пристановища, щоб тобі жити в гаразді?

2 Бооз, що з наймичками його ти була, це ж наш родич. Оце ж він сієї ночі віє на току ячмінь.

3 Скупайся, намастись, та уберись в своє убрання, і йди на тік, але щоб він тебе не вглядів, доки не скіньчать їсти й пити.

4 Як же він ляже спати, запам'ятай собі те місце, де він ліг, потім прийди і постели собі у ногах його та й ляж; він тоді скаже тобі, що тобі діяти.

5 Рут сказала їй: Вчиню усе, що ти мені сказала.

6 І вона пішла на тік і вчинила усе так, як їй звеліла свекруха її.

⁷ А Бооз їв і пив, а розвеселивши своє серце, пійшов та й ліг спати скраю копиці. І вона прийшла тихенько, постелила в ногах його і лягла.

⁸ Опівночі чоловік зжахнувся і підвівся, аж це в його в ногах лежить молодиця.

⁹ І він промовив: Ти хто? Вона сказала: Я Рут, твоя служниця: простягни твоє крило над твоєю служницею, бо ти родич.

¹⁰ Бооз сказав: Будь ти, небого, благословенна од Господа Бога! — Цей останній твій добрій вчинок ти вчинила ще краще за попередній, бо не пішла ти шукати собі парубків, ні вбогих, ні богатих.

¹¹ Тепер, небого, не бійся, я вчиню задля тебе усе, що ти сказала, бо у всіх воротях народа мого знають, що ти добра жінка.

¹² Се й правда, що я родич; але є ще ближший за мене родич.

¹³ Переночуй цю ніч; а вранці, як він тебе прийме, то добре, нехай приймає; а коли він не схоче прийняти, то я прийму тебе, як дійсно живий Господь! Спочивай до ранку.

¹⁴ І спала вона в його в ногах до ранку і встала передніше, ніж вони могли пізнати одно другого; він бо сказав: Нехай ніхто не знає, що молодиця була на току!

¹⁵ І він сказав їй: Подай верхню одежину, що на тобі, подерж її: Вона держала, а він одмірив шість мірок ячменю, завдав їй на плечі, і пійшов до міста.

¹⁶ Вона ж прийшла до своєї свекрухи, а тая сказала: А що, моя доню? вона оповідала їй про все, що зробив для неї той чоловік;

¹⁷ І сказала: Ці шість мірок ячменю він мені дав і сказав: Ти не повинна йти до своєї свекрухи з порожніми руками.

¹⁸ А вона сказала: Потривай, моя доню, поки не довідаєш ся, що з того вийде; бо той чоловік не заспокоїться, не допровадивши свого діла до кінця.

4

¹ Бооз вийшов до воріт і там седів. Коли це переходить попри його родич, про котрого говорив він. І сказав йому: Зайди сюди і сядь тут. Той зайшов і сів.

² І взяв Бооз десять старших чоловіків в городі, і сказав: Сядьте тут. І вони сіли.

³ І сказав Бооз до родича: Ноема, вернувшись з моабитського краю, продає частку поля, що належала до нашого брата Елимелеха.

⁴ Я постановив довести до твого слуху і сказати: Хочеш бути наслідником, то купи при сих, що тут сидять, і при старшинах нашого народа. Коли хочеш викупити, викупи; а як не хочеш одкупити, скажи мені; щоб я знав; бо окрім тебе нема наслідника, а після тебе я. Той сказав: Я викуплю.

⁵ Бооз сказав: Дня того, як купиш поле в Ноєми, ти купив і в Руті Моабитянки, жінки помершого, і повинен взяти її собі за жінку, щоб імя помершого в насліддю його збудити.

⁶ І сказав той родич: Не можу я взяти її за себе, щоб не поплутати й свого насліддя. Прийми ти її, бо я не можу прийняти.

⁷ А був давнійше такий звичай в Ізраїля, що як викупляли або міняли, то щоб ствердити діло, один скидав свій чобіт і давав другому; і це було засвідченням в Ізраїля.

⁸ І сказав той родич Боозові: Купуй для себе! І скинув свій чобіт.

⁹ Тоді сказав Бооз до старшин і до усього народа: Тепер ви свідки, що я купую в Ноєми усе, що було Елимелехове і Хілеонове і Махлонове,

¹⁰ А до того ще й беру собі за жінку Руту Моабитянку, Махлонову жінку, щоб зісталось ймення помершого за його насліддем, та щоб не зникло імя помершого зпоміж його братів і з воріт його оселі; ви сьогодні тому свідки!

¹¹ І сказав увесь народ, що був коло воріт, і старшини: Ми тому свідки! Нехай Господь вчинить з жінкою, що вступає в твою господу, як з Рахилею і як з Лією, котрі обидві збудували дім Ізраїля. Надбай богацтва в Ефраті, і нехай славиться у Вефлеємі імя твое!

¹² А з насіння, що дасть тобі Господь від молодой жінки сієї, нехай стане дім твій, як дім Переза, котрого породила Тамара Юді.

¹³ І взяв за себе Бооз Руту, і вона стала його жінкою. І вступив він до неї, і Господь дав, що вона завагоніла і породила сина.

¹⁴ І говорили жінка до Ноєми: Слава Господеві, що він не покинув тепер тебе без наслідника, що його ймення не загине в Ізраїлі!

¹⁵ Він буде тобі втіхою і дбати ме про тебе на старості літ. Бо його породила твоя невістка, котра любить тебе, котра для тебе стане ліпша за сімох синів.

¹⁶ І взяла Ноєма дитятко, і носила його на руках своїх, і стала йому за пістунку.

¹⁷ Сусіди ж дали йому ймення, і сказали: Оце родилась дитина в Ноєми! І дали йому ймення: Обид* . Він батько Ессея, батька Давидового.

¹⁸ Оце ж рід Переза: Від Переза народився Есрон,

* **4:17** Слуга.

¹⁹ А від Езрона народився Рам; од Рама народився Аминадаб;

²⁰ А від Аминадаба народився Нахзон; від Нахзона народився Салмон;

²¹ А від Салмона народився Бооз; а від Бооза народився Обид,

²² А від Обида народився Ессей; а від Ессея народився Давид.

Біблія свободи
The Holy Bible in Ukrainian, Freedom Bible updated
from translation by P. Kulish and I. Pulyu

Public Domain

Language: Українська (Ukrainian)

Translation by: Panteleimon Kulish

Contributor: Ivan Semenovych Nechui-Levytsky, Ivan Pavlovych Pulyu

Повідомте про помилки тут: <https://forms.gle/PAo2uKZqCNnoZGDe7>

2025-02-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 May 2026 from source files dated 12 Dec 2025

1d4fcb6c-e42a-5d5b-a622-85571c976358